

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **CAREL, s.r.o.**, so sídlom v Trnave, Sládkovičova 33, IČO: 34 105 808, proti žalovaným **1/ COOP Jednota Senica, spotrebné družstvo**, so sídlom v Senici, Nám. oslobodenia 12, IČO: 00 168 891, **2/ Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s.**, so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad 4, IČO: 00 151 700, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného **1/ Slovenskej kancelárie poisťovateľov**, so sídlom v Bratislave, Trnavská cesta 82, IČO: 36 062 235, zastúpeného žalovaným **2/, o zaplatenie 16 963,12 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Senica pod sp.zn. 6 C 54/2002, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 11.októbra 2011, sp.zn. 10 Co 306/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolacie konanie **z a s t a v u j e**.

Žalovaným 1/ a 2/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Senica rozsudkom (v poradí druhým) z 13. mája 2010, č.k. 6 C 54/2002-236 žalovaným uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne sumu 16 963,12 € so 17,6 % úrokom z omeškania od 7. mája 1999 do zaplatenia a zaplatiť žalobcovi spoločne náhradu trov konania v sume 1 696,21 €, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 104, § 427, § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka a vecne tým, že súd prvého stupňa súc viazaný právnym názorom a ustálenými závermi odvolacieho súdu mal za to, že premlčania sa žalovaní nedovolali, pretože žalobca uplatnil svoj nárok dňa 9.apríla 2002, teda včas. Uviedol, že žalobca uplatnil svoj nárok podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom žalovaná suma predstavovala stratu ušlého zisku žalobcu za poisťovňou neuznaných 131 dní práceneschopnosti vodiča J. Š. (žalobca odvodzoval ušlý zisk od dĺžky práceneschopnosti vodiča). Mal za to, že ušlý zisk nie je

možné odôvodňovať len dĺžkou práceneschopnosti vodiča - odborného pracovníka, podstatou ušlého zisku je aj ujma spočívajúca v tom, že poškodený v dôsledku škodnej udalosti nedosiahne rozmnoženie majetkových hodnôt, ktoré sa dalo očakávať pri pravidelnom chode vecí, t.j. keby nebolo došlo k vzniku škody. Ušlý zisk sa preto vzťahuje na veci a nie na zdravie. Súd prvého stupňa sa v dôsledku ustáleného záveru vysloveného odvolacím súdom v predmetnej veci zaoberal dĺžkou doby odo dňa vzniku škody do dňa vyplatenia skutočnej škody prináležiacej žalobcovi, a to škody za motorové vozidlo, ktorá vznikla žalobcovi na viacnákladoch lízingu. Medzi účastníkmi nebola sporná výška ušlého zisku stanovená znalcom v sume 129,46 €/deň (3 901 Sk/deň). K vzniku škody u žalobcu došlo 12. novembra 1998 a poisťovňa mu preukázateľne hradila až 25. apríla 2000, teda po 366 pracovných dňoch. Žalobca si však uplatnil ušlý zisk len za 131 pracovných dní, ktorý súd priznal v žalovanej sume (131 dní x 3901 Sk = 511 031 Sk, čo po prepočte konverzným kurzom predstavuje sumu 16 963,12 €). Dospel k záveru, že žalobca žiadal oprávnené aj úrok z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, preto mu ho priznal vo výške 17,6 % ročne od 7. mája 1999, odkedy ho žalobca požadoval, t.j. od vydania likvidačnej správy ku škode spôsobenej prevádzkou motorového vozidla poisťovňou. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Trnave rozsudkom (v poradí druhým) z 11. októbra 2011 sp.zn. 10 Co 306/2010 na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 1/ náhradu trov konania v sume 1 039,41 € a žalovanému 2/ náhradu trov konania v sume 1 216,97 € do 3 dní. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na to, že pri posudzovaní otázky, kedy sa poškodený dozvedel o škode a kto za ňu zodpovedá, treba vychádzať z preukázanej skutočnej vedomosti poškodeného o týchto prvkoch (nestačí teda len možnosť dozvedieť sa o nich) a len vtedy začne poškodenému plynúť subjektívna premlčacia doba. Právo na náhradu škody sa premlčí najneskôr za tri roky, ak ide o škodu spôsobenú z nedbanlivosti alebo o škodu, za ktorú zodpovedá objektívne, a za desať rokov, ak ide o škodu spôsobenú úmyselne. V týchto prípadoch objektívna premlčacia doba začína plynúť od udalosti, z ktorej škoda vznikla, t.j. od škodnej udalosti. Po doplnení dokazovania na súde prvého stupňa i na odvolacom súde, odvolací súd dospel k záveru, že žalobca žiadal zaviazať žalovaných na náhradu škody titulom ušlého zisku, o škode, jej výške a o tom, kto za škodu zodpovedá sa žalobca dozvedel najneskôr dňa 8. decembra 1999 (on sám uvádzal už deň 7. mája 1999), keďže listom z 8. decembra 1999 žiadal žalovaného 2/ ako poisťovateľa žalovaného 1/

o náhradu škody v sume 541 056 Sk titulom ušlého zisku. S poukazom na znenie § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka preto začala dvojročná subjektívna premlčacia doba plynúť dňa 8. decembra 1999 a uplynula 8. decembra 2001, žaloba však bola podaná až dňa 9. apríla 2002, teda po uplynutí premlčacej doby. Mal za to, že námietka premlčania vznesená žalovanými bola vznesená dôvodne a nárok žalobcu mu nebolo možné v dôsledku uplatnenej námietky premlčania priznať. Preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. zmenil a žalobu zamietol. Odvolací súd sa s ostatnými dôvodmi namietanými odvolateľmi (žalovanými) už nezaoberal. O trovách celého konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca a navrhol, aby dovolací súd zmenil rozsudok odvolacieho súdu tak, že potvrdí rozsudok Okresného súdu Senica z 13. mája 2010 č.k. 6 C 54/2002- 236.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) skúmal predovšetkým, či sú splnené podmienky dovolacieho konania.

V dovolaní sa musí popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu a z akých dôvodov sa toto rozhodnutie napáda, prípadne ktoré dôkazy by sa mali vykonať na preukázanie dôvodov dovolania a čoho sa dovolateľ domáha (§ 241 ods. 1 veta prvá O.s.p.).

V zmysle ustanovenia § 241 ods. 1, veta druhá O.s.p. musí byť dovolateľ v dovolacom konaní zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná.

Súd prvého stupňa vyzve toho, kto podal dovolanie, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné odvolanie alebo dovolanie, ktoré neobsahuje náležitosti podľa odseku 1, v určenej lehote doplnil alebo opravil. Ak sa napriek výzve súdu v lehote desiatich dní dovolanie neopraví alebo nedoplní, predloží súd prvého stupňa dovolanie na rozhodnutie dovolaciemu súdu (§ 241 ods. 4 O.s.p.).

Zmyslom a účelom inštitútu obligatórneho zastúpenia dovolateľa advokátom v dovolacom konaní je poskytnúť dovolateľovi kvalifikovanú právnu pomoc v záujme

efektívnej a účinnej ochrany jeho práv, v súvislosti s jeho oprávnením podať dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok vzhľadom na skutočnosť, že predmetom dovolacieho konania sú spravidla obzvlášť závažné a zložité odborné právne otázky, ktorých kvalifikované odborné zvládnutie je v príčinnej súvislosti so záväzkom na zabezpečenie efektívnej obhajoby účastníka.

Podľa § 243c O.s.p. pre konanie na dovolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa, pokiaľ nie je ustanovené niečo iné; ustanovenia § 92 ods. 1 až 4 a § 95 však pre konanie na dovolacom súde neplatia.

Podľa § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 2 O.s.p. ak ide o nedostatok podmienky konania, ktorý možno odstrániť, súd urobí pre to vhodné opatrenia. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok podmienky konania odstrániť, konanie zastaví.

Okresný súd Senica výzvou zo 7. februára 2012 vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie v sume 2 035,50 € v lehote 10 dní od jej doručenia a zároveň ho poučil, že ak nebude poplatok v určenej dobe zaplatený, súd konanie zastaví (§ 10 ods. 1 zákona č.71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov).

Okresný súd Senica prípisom z 13. februára 2012 oznámil žalobcovi, že jeho dovolanie doručené Okresnému súdu Senica dňa 2. februára 2012 neobsahuje náležitosti podľa § 241 ods. 1 O.s.p., najmä nie je splnená podmienka povinného zastúpenia na dovolacie konanie a zároveň ho vyzval, aby v lehote 10 dní od doručenia tejto výzvy zaslal súdu plnú moc udelenú advokátovi zvolenému na jeho zastupovanie v predmetnom dovolacom konaní. Obe výzvy žalobca prevzal 5. marca 2012.

Žalobca podaním z 13. februára 2012 oznámil súdu, že „Firma peniaze nemá, je udržiavaná len vzhľadom na tento spor. Dôvodom tohto stavu sú nesprávne rozhodnutia niektorých sudcov. Ako som sa informoval u advokátov v Trnave, toto dovolanie proti KS

v Trnave nechcú zobrať. Požiadam ešte o zastupovanie iných advokátov, prípadne i Kanceláriu poisťovateľov“.

Okresný súd Senica uznesením z 2. apríla 2012 č.k. 6 C 54/2002-319 dovolacie konanie zastavil a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania z dôvodu, že žalobca napriek výzve súdu a poučeniu o zastavení dovolacieho konania súdny poplatok za dovolanie nezaplatil.

Krajský súd v Trnave na odvolanie žalobcu (zároveň požiadal aj o oslobodenie od súdnych poplatkov) uznesením z 21. mája 2013 sp.zn. 9 Co 160/2012 žalobcovi priznal oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu. Mal za to, že majetkové pomery žalobcu odôvodňujú priznanie od súdnych poplatkov, nakoľko predmetná spoločnosť nemá žiaden majetok, má len jednu pohľadávku, a to uplatnenú v tomto konaní, nevykonáva už podnikateľskú činnosť a má záväzky voči svojmu štatutárnemu orgánu.

Krajský súd v Trnave uznesením z 27. júna 2013 sp.zn. 9 Co 160/2012 uznesenie súdu prvého stupňa zrušil. Uviedol, že vzhľadom k tomu, že odvolací súd v priebehu odvolacieho konania priznal žalobcovi úplné oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, dôsledkom čoho je zánik jeho povinnosti zaplatiť súdny poplatok za dovolanie, zanikol dôvod, pre ktorý bolo dovolacie konanie zastavené.

Okresný súd Senica (po vrátení spisu Najvyšším súdom Slovenskej republiky) uznesením zo 16. decembra 2013 č.k. 6 C 54/2002- 348 vyzval žalobcu, aby v lehote 10 dní od doručenia uznesenia doplnil svoje dovolanie a predložil súdu plnomocenstvo udelené advokátovi na jeho zastupovanie v dovolacom konaní. Zároveň ho v zmysle § 30 druhá veta O.s.p. v znení účinnom od 1. januára 2012 poučil o možnosti poskytnutia právnej pomoci zo strany Centra právnej pomoci, ako aj o tom, že ak v stanovenej lehote požadované plnomocenstvo nepredloží, a ani neoznámí a nedoloží, že požiadal Centrum právnej pomoci o poskytnutie právnej pomoci (zastupovanie advokátom v dovolacom konaní), dovolací súd konanie o jeho dovolaní zastaví.

Žalobca prípisom z 13. januára 2014 súdu oznámil, že rozhodnutie súdu splnil a požiadal o pomoc Centrum právnej pomoci, kanceláriu Hlohovec. K prípisu pripojil vyjadrenie Centra právnej pomoci, kancelária Hlohovec z 13. januára 2014, z ktorého

vyplýva, že konateľ žalobcu navštívil kanceláriu Centra právnej pomoci a bola mu poskytnutá základná právna rada týkajúca sa náležitostí dovolania. Nie je však možné, aby žalobca podal žiadosť o poskytnutie právnej pomoci v Centre právnej pomoci, nakoľko to neumožňuje zákon č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi. Podľa ustanovenia § 3 ods. 2 veta prvá pred bodkočiarkou zákona č. 327/2005 Z.z. za podmienok ustanovených týmto zákonom sa právna pomoc vo vnútroštátnych sporoch poskytuje všetkým fyzickým osobám. Keďže žalobca je právnickou osobou, nie je možné, aby mu bol priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci a určený advokát na zastupovanie v dovolacom konaní prostredníctvom Centra právnej pomoci. Potvrdenie bolo vydané na žiadosť konateľa žalobcu.

Okresný súd Senica prípisom z 10. februára 2014, vzhľadom na stanovisko Centra právnej pomoci, kancelária Hlohovec z 13. januára 2014, vyzval žalobcu, aby v lehote 10 dní od doručenia tejto výzvy predložil súdu plnomocenstvo na jeho zastupovanie v dovolacom konaní, k čomu bol vyzvaný uznesením Okresného súdu Senica zo 16. decembra 2013 č.k. 6 C 54/2002-348.

Podaním zo 6. marca 2014 žalobca na výzvu súdu oznámil, že požiadavku súdu nemôže splniť; žiadal o pomoc viacerých právnikov, avšak títo jeho zastupovanie odmietli. Poznamenal, že táto situácia nastala i vinou súdu, ktorý nedokázal správne v danej veci rozhodnúť 12 rokov. Vzhľadom na danú skutočnosť musí konať a žalobcu zastupovať i v dovolacom konaní konateľ spoločnosti.

Keďže napriek poskytnutému poučeniu žalobca nepredložil súdu plnomocenstvo udelené advokátovi na jeho zastupovanie v dovolacom konaní, ako právnickej osobe mu nebol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci zo strany Centra právnej pomoci (§ 3 ods. 2 veta prvá pred bodkočiarkou zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v znení neskorších predpisov) a právnické vzdelanie nemá ani konateľ spoločnosti, konajúci za žalobcu ako štatutárny orgán, nedostatok zastúpenia dovolateľa zostal do rozhodnutia dovolacieho súdu neodstránený.

Nedostatok právneho zastúpenia dovolateľa advokátom podľa § 241 ods. 1 druhej vety O.s.p. je síce odstrániteľným nedostatkom podmienky konania, pokiaľ však dovolateľ napriek poučeniu o povinnom právnom zastúpení v dovolacom konaní a výzve podľa § 241 ods. 4 O.s.p. uvedený procesný nedostatok neodstránil (nepredložil plnomocenstvo pre advokáta

na zastupovanie v dovolacom konaní), tak svojim procesným postupom spôsobil, že v dovolacom konaní pre tento nedostatok nie je možné pokračovať a dovolacie konanie treba zastaviť podľa § 243c O.s.p. v spojení s § 104 ods. 2 O.s.p.

So zreteľom na nerešpektovanie výzvy na predloženie plnomocenstva okresného súdu z 13. februára 2012, 16. decembra 2013, 10. februára 2014 v stanovenej lehote, ani do času rozhodovania dovolacieho súdu, musel Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) s poukazom na ustanovenie § 243c O.s.p. a § 104 ods. 2 O.s.p. pre nesplnenie zákonom požadovaných náležitostí dovolania konanie o dovolaní žalobcu zastaviť, pričom sa nezaoberal otázkou procesnej prípustnosti (ani dôvodnosti) dovolania.

O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 146 ods. 2 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. apríla 2016

JUDr. Helena Haukvitzová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová